τοῦ παπᾶ,ἀπὸ ἄσπρα ποὺ ἦταν ἄλλοτε,ἄρχιζαν τώρα νὰ κιτρινίζουν..

***

Γρήγορα-γρήγορα, σὰν νὰ τὸν κυνηγᾶν κανείς, πάει ὁ Μιχάλης ὁ Ἀσφάλαχτος στὸν πλατύ, σκονισμένο δρόμο... Στὴν ἀρχή, τὰ πόδια του ἦταν σὰ μουδιασμένα καὶ παραπατοῦσε, μὰ σὰν ἐστάθηκε κομμάτι στὸ πρῶτο χάνι καὶ κατέβασε ἕνα-δυό-τρία ποτήρια μπροῦσκο, τὸ κορμί του λύθηκε. Καὶ τώρα ἦταν ἐλεύτερος, ἀλαφρὸς σὰ ζαρκάδι. «Μὸ γιὰ στάσου, Μιχάλη, εἶπε στὸν ἑαυτό του, τί τὸ θέλεις αὐτοῦνο τὸ σακκί ; Τί σοῦ χρειάζεται γιὰ τὸ σκοπό σου ;» Ἐκάθησε σὲ μιὰ πέτρα, σ' ἕνα ὁρόσημο, Ἔλυσε τὸ σπάγγο. Νὰ τὸ κιτρινοκέφαλο φίδι, μὲ τὴ γυαλιστερὴ μύτη. Τὸ πέρασε στὴ μέση, κάτου ἀπὸ τὸ χοντρὸ παντελόνι καὶ πέταξε τὸ σακκὶ σ' ἕναν τράφο, μέσα στὶς πυκνὲς χλαπάτσες καὶ στὰ γαϊδουράγκαθα : «Ἄει στὸ διάολο !...»

Καὶ ξαναπῆρε δρόμο.

Περπάτα, Μιχάλη, περπάτα ! Δὲ βλέπεις ποὺ ὁ ἥλιος γέρνει πίσω ἀπὸ τὸ βουνό του;...Νὰ τὰ στάχια ποὺ ἀναφρικιάζουν στ'ἀεράκι τοῦ δειλινοῦ, κ' οἱ παπαροῦνες ποὺ σαλεύουν, σὰ λίμνες αἷμα φρεσκοχυμένο, ἀπὸ χέρι ποὺ ἐκδικήθηκε. Περπάτα, Μιχάλη, καὶ σφίξε τὸ πέτσινο λουρί μὴ σοῦ πέση ὁ λάζος !...

***

Κ' ἔτσι περπατοῦσε ὧρες πολλές, μέσα σὲ πράματα λησμονημένα, παράξενα, ποὺ ξαναβγαίνουν τώρα, σὰν ἀπὸ τὸ στόμα κάποιου πηγαδιοῦ, καὶ τρεμοπαίζουν νὰ τὸν ξεγελάσουν... Καὶ κεῖνο, ψηλά, τὸ στρογγυλὸ ἀσημένιο πρᾶμα εἶνε βέβαια τὸ φεγγάρι... Καιρὸ ποὺ εἶχε νὰ ἰδῆ τὸ φεγγάρι !... Βέβαια, ἄσκημο πρᾶμα δὲν εἶναι. Μιὰ φορὰ κιόλας τοῦ ἦταν ἀγαπημένο,τότε ποὺ...Μὰ γιατὶ νὰ τὸ θυμᾶται τώρα αὐτά ; Ἡ Κατερίνα σαπίζει πιὰ μέσα στὴ γῆς καὶ τὰ σκουλήκια θὰ μπαινοβγαίνουν ἀπ' τὶς τρύπες τῶν ματιῶν της.

Τί καλὰ ποὺ βρέθηκε κείνη ἡ καλύβα. Ἤτανε κουρασμένος πειά. Καὶ καλύτερα ποὺ ἦταν ἄδεια, παρατημένη ἀπὸ τοὺς τσοπάνους, γιατὶ ἀλλοιῶς... Κι' ὁ Ἀσφάλαχτος ἔτριξε τὰ δόντια...

Πόσην ὥρα κοιμήθηκε ; Σίγουρα πολλή, γιατὶ εἶχε χαράξει πειά. Ἄσπριζε ὁ οὐρανός... Σηκώθηκε, βγῆκε ἔξω, κάθησε σ' ἕναν ὄχτο. Ὁ κάμπος ! Ὁ πρωϊνὸς κάμπος !... Τὰ πουλάκια πάνω στ' ἀνθισμένα βάτα... Καὶ τ' ἀχριολούλουδα... Στάσου. Θυμᾶται αὐτὸς τὰ ὀνόματά τους. Ἡ Κατερίνα τἄξερε ὅλα. Σοῦ ἤτανε ἕνα διαβολάκι κείνη ἡ Κατερίνα! Τό λοιπόν, νὰ οἱ γαλαζοῦλες, οἱ κυκλαμιές, τὰ πηρουνάκια. Νὰ καὶ κεῖνα τὰ κόκκινα κομπαράκια. Πῶς τὰ λένε, Κατερίνα ; «*Τῆς παπαδιᾶς τὰ σκουλαρήκια, καλέ !*» Νὰ καὶ μαντελῖνες καὶ λαγάφτια, ἴδιο βελοῦδο, σὰν ἐκεῖνο ποὺ φοροῦσε ἡ Λασκάλα τοῦ χωριοῦ γύρω στὸ λαιμό της. Νὰ καὶ χαμομήλια. Πόσα !... πόσα !...

Ὁ Μιχάλης πέρασε τὸ χέρι του χαϊδευτικὸ στ' ἀχριολούλουδα. Ἔπειτα τὸ μύρισε βαθειά. Ἀναστέναξε... Ἐννοιοῦσε καλύτερα τὸν ἑαυτό του τώρα ! Τί καλὸ ποὺ κάνει ὁ ἀέρας τοῦ κάμπου ! Καὶ τί μαράζι ἡ φυλακή !...

Ἄξαφνα τινάχτηκε ὄρθιος. Ἄκουσε φωνές, σφυρίγματα, βελάσματα. Νὰ κρυφῆ ; Καὶ γιατί ; Μήπως δὲν ἦταν ἐλεύτερος ; Δὲν τὄπε τὸ μαβὶ χαρτί ; «*Βασιλικὴ Χάρις*». Μὰ ὡς τόσο κατέβασε τὸ κασκέτο στὰ μάτια, πάτησε στερεά, ἔχωσε τὰ χέρια στὶς τσέπες κ' ἐπερίμενε.

Τὸ κοπάδι ζύγωσε, πέρασε κοντά του. Μπᾶ ! Γιατὶ εἶναι κόκκινες οἱ ράχες τῶν ἀρνιῶν καὶ τὰ κούτελά τους ; Εἶναι γιατί... Στάσου νὰ δῆς... Βέβαια, ἔτσι θὰ εἶναι... Ζιγώνει Λαμπρή...Λαμπρή!... Ὁ Μιχάλης ἀνατρίχιασε. Ἔβγαλε τὰ χέρια ἀπὸ τὶς τσέπες, χάϊδεψε τὸ πηγοῦνι του, διώρθωσε τὰ γένεια του, σήκωσε τὸ κασκέτο.

— Ὥρα καλή, κουμπάρε ! τοῦ φώναξαν οἱ βλάχοι.

— Ὥρα καλή, μουρμούρισε κ' ὁ Μιχάλης ἄθελα, σὰν ἀντίλαλος.

— Καλὴ Ἀνάσταση ! ἐπρόστεσαν ἐκεῖνοι.

Ὁ Ἀσφάλαχτος δὲν ἀπάντησε... Τὸ κοπάδι πέρασε, μάκρυνε, χάθηκε, σηκώνοντας τὸν κουρνιαχτὸ τοῦ δρόμου. Ὁ Μιχάλης ξανακάθησε στὰ χορτιάρκια κ'ἔπεσε ξανὰ σὲ συλλογή... Ὁ Ἥλιος ἀνέβαινε. Ὁ κάμπος βούιζε ἀπὸ χιλιάδες ἔντομα. Ἄσπρες, κόκκινες, μαβιὲς πεταλοῦδες σβούριζαν γύρω ἀπὸ τὸ ξέσκεπό κεφάλι του. Καὶ στὸ μυαλό του μέσα ἄλλες πεταλοῦδες. Μαῦρες ; ἄσπρες ; ποιὸς ξέρει... Χίλια πράματα, παλιά, λησμονημένα, ξυπνοῦν μέσα του, βγαίνουν στὸ φῶς, σὰ νερολούλουδα ἐπάνω σ' ἀνοιξιάτικο βάλτο... Ποῦ εἶναι τώρα ; ποῦ βρίσκεται ;... Τρεῖς μέρες περπάτησε. Τρεῖς φορὲς εἶδε τὸν Ἥλιο νὰ βγαίνη, τρεῖς νὰ βυθάη... Θυμάρι μυρίζουν τὰ ροῦχα του. Κι' ὅλο πάει...

***

Ποῦ βρίσκεται σήμερα ; Μὰ νά, Μιχάλη, δὲ θυμᾶσαι ; Δὲ βλέπεις τὸ χρεμισμένο νερόμυλο καὶ τ' ἀργοκίνητο ποταμάκι, γεμάτο ἀγριόκρινα, κίτρινα, ἄσπρα, γεμάτο λειριὰ βυσσινόχρωμα ποὺ σαλεύουν στὰ ψηλά-λιγνὰ κοτσάνια τους ; Τοῦτο δὲν εἶναι τὸ ρέμα, ποὺ ἐρχόσουνα μὲ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ νὰ κόψης λουλούδια γιὰ τὸν Ἐπιτάφιο ;... Πίσω ἀπὸ κεῖνο τὸ βουνάκι, λίγο νὰ στρίψης ἀκόμη, θὰ φανῆ τὸ χωριό. Τὸ χωριό σου, Μιχάλη !...

Ὤ, καλύτερα νὰ μὴ γύριζε τὸ κεφάλι ζερβά. Καλύτερα νὰ μὴν ἔβλεπε τὶς κορφὲς τῶν κυπαρισσιῶν. Ἐκεῖ μέσα σαπίζει ***Ἐκείνη... Ἐκείνη !...*** Κι' ὁ ***ἄλλος,*** ἐκεῖνος ποὺ τὸν ἔστειλε στὴ φυλακή, ζῆ... Βέβαια, θὰ ζῆ καὶ θὰ χαίρεται τὴν ὄμορφη γυναῖκα του ἐκεῖνος... Ἄς εἶναι καλὰ τὰ ψέματά του :

«— Τὸν εἶδες μὲ τὰ μάτια σου, Πετρῆ ; Ὁ κατηγορούμενος τὸν ἐχτύπησε ; Εἶσαι βέβαιος ;

— Μὰ τὸν ὅρκο ποδδωκα, κύριε Ἀγγελέα ! Τὸν εἶδα, ἔτσι νὰ σᾶς χαρῶ.»

Τράβα τώρα, Μιχάλη, μὴ στέκεσαι. Τὸ σκοτάδι πέφτει βαρύ. Μὰ βαρὺ πέφτει καὶ τὸ χέρι τοῦ Ἀσφάλαχτου ἐπάνω στὸ μανίκι τοῦ στιλέτου, ὅπως πέφτει τὸ μουδιασμένο κορμί του στὴ γῆς, ὅπως ἡ ψυχή του στὴν ἄβυσσο... Πέφτει... Πέφτει... Μὰ αὔριο...αὔριο... ἂν θέλη ὁ Θε...ἂν θέλη ὁ Διάβολος !...

***

Τί τὸν ἐτίναξε ἀπάνω ; Φωνὲς ἀνθρώπινες ; Ὄχι. Βελάσματα ; Δὲν ἤταν.

Καμπάνες εἶναι καὶ σημαίνουν. Καμπάνες εἶναι καὶ βαροῦν γοργά, πεταχτά' κ' εἶναι ὁ ἀέρας ποὺ τοῦ φέρνει τὸ μακρυνό τους ἀντίλαλο... Εἶνε ὁ ἀέρας... Καὶ ντουφεκιὲς πέφτουν, πιστόλες, ἡ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη, βουερὲς μέσα στὴ νύχτα... Καὶ νά, φῶτα, πολλὰ φῶτα, σὰν ἀστεράκια ποὺ κατραχύλισαν ἀπ' τὸν οὐρανό, φλογίτσες ἕνα σωρό, ποὺ κατηφορίζουν τὴ βουνοπλαγιά, καὶ σαλεύουν, παιγνιδίζουν, κάνουν ἕνα χρυσό, ἕνα κόκκινο ποταμάκι, καὶ πάνε... πάνε... Καὶ νά τώρα..τὸ φωτερὸ ποταμάκι ἀραιώνει, σκορπάει, μοιράζεται σὲ μύρες ξέχωρες φλογίτσες, ποὺ ἀντιμάχονται τὸν ἄνεμο μιὰ νὰ σβύσουν, μιὰ ν' ἀνάψουν... Καὶ οἱ καμπανὲς βαροῦν, ἀλαλάζουν, γοργές, τρελλές, χαρουμενες, ντάγκ-ντάγκ, ντάγκ-ντάγκ, ντάγκ-ντάγκ !...

Μιὰ δύναμη ἀκατανόητη τόνε σπρώχνει μπροστά, ὁλοένα. Ἐκεῖνα τὰ φῶτα εἶναι σὰ μαγνῆτες... Τὸ κοῦτελό του καίει, χτυποῦν τὰ μελήγκια του. Πετάει τὸ κασκέτο. Ὁ ἀέρας ἀνεμίζει τὰ μαλλιά του...Κι' ὁ Μιχάλης τρέχει, τρέχει σὰν ἄτι...

Βάστα τὴν καρδιά σου, Μιχάλη! Μὴ γίνεσαι παιδί... Νὰ οἱ στράτες τοῦ χωριοῦ, νὰ τὰ σπιτάκια ποὺ ἀσπρίζουν, νὰ καὶ ἡ πλατεῖα μὲ τὸ γεροπλάτανο στὴ μέση... Κ' ἡ βρύση βουΐζει καὶ λέει ἱστορίες, παλιές, ἑκατοχρονίτικες... Νὰ κ' ἡ ἐκκλησιά, ἡ Ζωοδόχος Πηγή. Ἀνοιχτὴ εἶνε ἡ πόρτα τῆς, διάπλατη... Καὶ λάμπει ἡ ἐκκλησια, ὦ, πῶς λάμπει ! Κοίτα τὸν πολυέλαιο ! Τόνε θυμᾶσαι ; Εἶναι κεῖνος ποὺ στείλανε οἱ ξενητεμένοι ἀπὸ τὴν Ἀμέρικα... Καὶ νὰ τὰ ψηλὰ μανοάλια, κ' οἱ λαμπάδες στὰ χέρια τῶν χωριανῶν. Καὶ νὰ τὸ παιδομάνι ἀτέξο, ποὺ ἀλαλάζει γύρω ἀπ' τὸ καμπαναριό...

Ὁ Μιχάλης ὁ Ἀσφάλαχτος στάθηκε στὴν πόρτα. Τά γονατά του τρέμουν. Δὲν κυβερνᾶει πειὰ τὴν ψυχή του ὁ Μιχάλης ὁ Ἀσφάλαχτος. Τὸ λιβάνι κεντάει τὰ ρουθούνια του. Οἱ ψαλμῳδιες χαμπανίζουν στ' αὐτιά του :

«Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί καὶ ἀλλήλους περιπτυξώμεθα... Εἴπωμεν ἀδελφοί καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς, συγχωρήσωμεν πάντας τῇ Ἀναστάσει...»

Ὁ Μιχάλης πέταξε τὸ στιλέτο, πέταξε τὸ μῖσος ἀπὸ τὴν ψυχή, καὶ γλίστρησε ἀγνώριστος μέσα στὴν ἐκκλησιά.

Στὴν πιὸ χρυφὴ κώχη, ἀριστερά, πίσω ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσι τοῦ Ἅη Μινᾶ, ἕνας ἄνθρωπος ἀκουμπᾶει τοὺς ἀγκῶνες του στὸ σταβίδι, τὸ κεφάλι στὰ χέρια καὶ τὰ δάκρυά του σταζουν στὴν πλάκα..

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ ἱστορικὸς καὶ φιλόσοφος Συγισμόνδος Λίμπερ ἀναφέρει τὸ ἑξῆς πρωτοφανὲς ἐρωτικὸ ἀνέκδοτο :

Στὴ Ρωσσία ἔζοῦσε κάποτε ἕνα ἀνδρόγυνο πολὺ ἀγαπημένο. Ὁ σύζυγος ἐφέρετο πρὸς τὴ γυναῖκα του μὲ ἐξαιρετικὴ στοργὴ καὶ τρυφερότητα. Αὐτή, ἐντούτοις, παρ' ὅλες τις περιποιήσεις τοῦ ἀνδρός της, βασανιζόταν ἀπὸ τὴν ὑποψία ὅτι δὲν τὴν ἀγαποῦσε ἀρκετά. Ὁ ἄνδρας της, ὁ ὁποῖος τὴν ἔβλεπε νὰ ὑποφέρη ἀπὸ τὴν ὑποψία αὐτή, τὴν ἐρώτησε μιὰ μέρα πῶς τῆς εἶχε κατεβῆ αὐτὴ ἡ ἰδέα στὸ κεφάλι.

— Πῶς ! τοῦ ἀπάντησε τότε μὲ παράπονο ἡ γυναῖκα του. Τολμᾶς νὰ μοῦ λές πὼς μ' ἀγαπᾶς ἀφοῦ, ἐπὶ τόσα χρόνια τώρα ποὺ εἶμαστε παντρεμένοι, δέν... μ' ἔδειρες οὔτε μιὰ φορά ;...

Ὁ σύζυγος παραξενεύτηκε στὴν ἀρχή, μὰ κατόπιν ἄρπαξε ἕνα μπαστοῦνι καὶ τὸ ἔδοκίμασε στὰ πλευρὰ τῆς ἀγαπημένης του.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ ζωὴ τοῦ ἀνδρογύνου ἄλλαξε.

«Μετὰ τὴν πρώτη δοκιμὴ—γράφει ὁ Λίμπερ—***καὶ οἱ δύο σύζυγοι βρῆκαν ὅτι τὸ...γύμνασμα αὐτὸ ἦταν πολὺ τερπνὸ καὶ ὠφέλιμο γιὰ τὴν ἀγάπη τους. Μιὰ μέρα, ὅμως, ὁ εὐσυνείδητος σύζυγος ἔδειρε τὴ γυναῖκα του μὲ τόσην...«ἀγάπη» ὥστε τὴν ἄφισε στὸν τόπο!..»***